

ERGENlik

ERGENLİK

- Endüstrileşmiş kent yaşamıyla büyük ölçüde bağlantılı bir kavramdır.

NEDEN?

Ergenlik Kavramını Güçlendiren Hareketler

- 6-18 yaş arası eğitimin zorunlu hale getirilmesi
- Çalışan çocukları korumak için çıkartılan kanunlar,
- Daha genç suçluları yetişkin suçlulardan ve yetişkin suçluluğunun yarattığı sonuçlardan uzak tutmak için çıkarılan “çocuk suçluluğu” kavramı

Ergenlik

- Ergenlik; çocukluktan yetişkenliğe bir geçiş dönemi olarak kabul edilir.

- Geleneksel yaklaşım (Stanley Hall);
 - Fırtına ve stresle dolu kendine özgü travmatik bir dönem.
 - Bireysel kimlik için arayış dönemi

- Bandura;
 - Durağan ve süreklilik içeren bir dönem
 - Bir gecede ortaya çıkmaz
 - Ergenin asi, yabani, ve ne yapacağı, nasıl davranacağı belli olmayan biri olarak görülmesi onun gerçekten böyle biri olarak yetişmesiyle sonuçlanmaktadır.

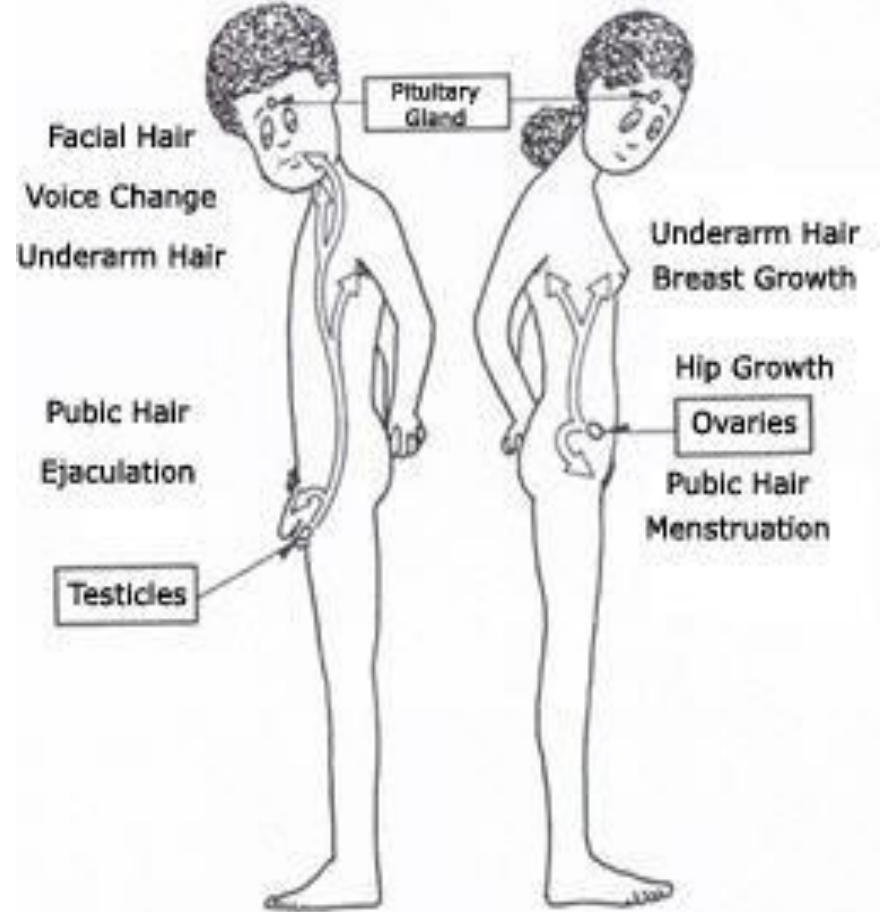
- Daniel Offer ve arkadaşları (1988)
 - Ergenlerin %73'ü sağlıklı bir beden imgesi geliştirmiştir.
 - Çoğu zaman mutlu olduklarını,
 - Hayattan hoşlandıklarını,
 - Oto kontrol uygulayabileceklerini,
 - Okulu önemsediklerini,
 - Aileleri hakkında olumlu düşündüklerini,
 - Stresle başa çıkabileceklerini bildirmişlerdir.

ERİNLİK (BULUĞ)

- Ergenlik erinlikle birlikte başlıyor.
- Erken ergenlikte yer alan ve hormonlarda ve bedensel gelişmede hızlı bir değişimin gözlemlendiği bir dönemdir.

Erinliğin Belirtileri

- Boy,
 - Ağırlık,
 - Cinsel Olgunlaşma
- *Kızlarda (11) erkeklerden (13) iki yıl önce başlar,
- *Organ ve vücut sistemleri de büyür.
- (Kalp, ciğerler, pankreas, mide, bağırsaklar, üreme sistemi)
- *Erkeklerde androjen, kızlarda ise östrojen cinsel olgunlaşmada önemli rol oynarlar.

Beden Algısı

**Erken ve geç ergenliğe girmenin kızlar
ve erkekler üzerindeki etkileri
nasıldır?**

Erkekler için

- Erken Ergenlik
 - Daha çekici, daha atletik olarak algılanırlar.
 - Kendilerine yetişkin muamelesi yapılır.
 - Okulda pek çok görev verilir.
 - Yetişkin olduklarında daha dengeli, sorumlu, ve geleneksel görevlerde başarılıdırlar.
- Geç Ergenlik
 - Olumsuz kendilik kavramı oluştururlar.
 - 30 yaşına geldiklerinde daha aktif, daha keşfedici, içgörü sahibi, kavrayışlı ve bağımsız olmaktadırlar.
 - Daha güçlü bir kimliğe sahip olurlar.

Kızlar için

- Erken Ergenlik

- flört, sigara içme, alkol ile daha erken yaşlarda tanışırlar.
- liseyi bırakmaya ve erken evlenmeye eğilimlidirler.
- psikosomatik stres belirtilerini daha fazla gösterirler.

- Geç Ergenlik

- Okulda daha iyi ve önemli rollere sahip olan,
- Daha dengeli, sosyal, lider ve kendini ifade eden ergenler,
- başarı ve yetenek testlerinde düşük puan almışlar, daha fazla kaygı göstermişler, akranları arasında daha az popüler olmuşlardır.

Bilişsel Gelişim

- Soyut İşlemler Dönemi
 - Gerçeklerin taklit edildiği durumları,
 - Soyut önermeleri ve tamamen varsayım olan olayları anlarlar,
 - Bunlar hakkında mantıklı akıl yürütme yapabilirler.

$$A=B \text{ ve } B=C \text{ ise, } A=C$$

Ergen Benmerkezciliği

- Ergenin kendi görüntüsü ve davranışları konusundaki öz farkındalığının artmasıdır.
 - Hayali seyirci (başrolde)
 - Kişisel Hikaye (biricik ve yenilmez)
- “beni kimse anlamıyor, özellikle annem ve babam. Benim ne hissettiğim hakkında hiç bir fikirleri yok.”
- *Ergenleri riskli davranışlardan alıkoymayan da bu bana birşey olmaz düşüncesidir.

Öz Saygı

- Kızların öz saygısı erkeklere kıyasla ergenlikte düşme eğilimindedir.
- Narsisizm:
 - aşırı derecede benmerkezlidir.
 - Kendi ihtiyaç ve isteklerini olağanüstü görerek kendi kendilerini kutlarlar.
 - Kendi ihtiyaç ve amaçlarını zaruret olarak görürler.

Kimlik

- Ben kimim?
- Hayatımda neler yapacağım?
- Benim farkım ne?
- Ben kendi başıma nasıl yapabilirim?

Kimlik Oluşturma & Rol Karmaşası

- Çatışan kimliklerle baş edebilen ergenler tazelenmiş ve kabul edilebilir yeni bir benlik ile ortaya çıkarlar.
- Bu kimlik bunalımını çözemeyen ergenler kimlik kargaşası yaşarlar.
 - Bireyler kendilerini arkadaşlarından ve ailelerinden soyutlayarak geri çekilirler.
 - Kendilerini akranlarının dünyasına sokarak kalabalık içinde kendi kimliklerini kaybederler.

Marcia'nın Kimlik Değerlendirmesi

- Başarılı Kimlik
- Kararsız Kimlik
- Erken Bağlanmış Kimlik,
- Kargaşalı Kimlik

- Başarılı Kimlik;
 - Kimlik krizi yaşanmış, bir kimliğe bağlanma gerçekleşmiştir.
 - Başarı yönelimli, sosyal olarak uyumlu, yakın ilişkiler kurabilen, ahlaki gelişimde daha ileri düzeyde olma

- Kararsız Kimlik;
 - Kriz devam etmektedir,
 - Alternatifler arasında gidip gelme ve kararsızlık vardır,
 - Yüksek kaygı,
 - otoriteyle çatışma,
 - ebeveyne karşı birbirine zıt duygular,
 - Suçluluk duyma

- Erken Bağlanmış Kimlik;
 - Yetişkin kimliği ile ilgili değerleri krizsiz biğimde kabul eden,
 - Çocukluğu sürdürerek kendilerine durağan bir pozisyon sağlayan ergenlerdir.
 - Otoriteyle atışma yaşamazlar,
 - Ebeveyne yakın,
 - Sosyal kabul ihtiyacı içinde olurlar,
 - zerkliği ve kaygısı düşük ergenlerdir.

- Kargaşalı Kimlik;
 - Bir kimliğe bağlanmak için çaba harcamazlar,
 - Kriz yaşayabilir ya da yaşamayabilirler,
 - Kimlik arama mücadelesinden geri çekilirler,
 - Yakın ilişkiler kurmazlar,

Aile

- Ebeveyn Kontrolü
 - Ergenin sosyal ortamlara,
 - Etkinliklere, arkadaşlara dair seçimlerinin
 - Akademik çabalarının denetlenmesi

- Özerklik ve Bağımlılık

- Ebeveynlerin desteği ve rehberliği sayesinde ergen özerkliğini etkili bir şekilde kullanmayı öğrenir.
- Ergenliğin başlarında ortalama bir birey hayatın bütün alanlarına dair uygun ve olgun kararlar verecek kadar bilgili değildir.
- Ergen özerklik için çabalarken deneyimli yetişkin ergenin uygun kararlar verebileceği alanlarda deneyimi ona bırakabilir ama ergenin bilgilerinin kısıtlı olduğu alanlarda uygun kararlar verebilmesi için ona rehberlik eder.
- Ergen yavaş yavaş olgun kararlar verme yeteneğini edinir.

Ebeveyn-Ergen atışması

- İlk ergenlikte artar.
- Lise yıllarında sabitlenir.
- Ergen 17-20 yaşına geldiğinde azalır.

* Küçük anlaşmazlıklar ergeni aileye bağımlılıktan korur. zerk bir birey olmaya doğru geçişini sağlar.

- **Eski modelde,**

- ergenler olgunlaştıkça kendilerini ebeveynlerinden ayırarak ailelerinden ayrı özerk bir dünyaya doğru hareket ederler.
- Ebeveyn-ergen arasındaki çatışma ergenlik boyunca yoğun ve streslidir.

- **Yeni modelde,**

- ergenler daha büyük ve karmaşık dünyayı keşfederlerken ebeveynlerinin önemli bağlanma şahsiyetleri ve destek sistemleri olarak rol oynadıklarını vurgulamaktadır.
- bir çok ailede ergen ile ebeveyn arasındaki çatışmanın ciddi olmaktan ziyade ılımlı olduğunu ve günlük anlaşmazlık ve küçük tartışmaların hem normal olduğu hem de ergenin çocukluktan yetişkinliğe geçişinde ona yardımcı olacağını söyleyebiliriz.

Akranlar

- Arkadaşlık
- Akran grupları
- Flört ve Romantik İlişkiler

Arkadaşlık

- K   klere kıyasla daha az miktarda arkadaş edinmeyi seçerler ve bu arkadaşlıkları daha yoğun ve daha samimidir.
- Ergenler arkadaşlık kurmazlarsa yalnızlık yaşar ve kendilerini değersiz hissederler.
- Özel ve kişisel bilgilerini arkadaşlarına daha çok anlatırlar.
- Güven ve yakın ilişki kurma ihtiyaçlarında aileler yerine arkadaşlarına yöneliyorlar.
- Arkadaşlığın konuşmaya dayalı özelliği ile dedikodu y n  kızlarda erkeklerde olduğundan daha yaygındır.

Akran Grupları

Akran Baskısı:

- Genç ergenler akran standartlarına çocuklardan daha çok uyarlar.

Hangi ergenler daha çok akran baskısına maruz kalır

- Öz saygısı düşük, sosyal kaygıları yüksek ise akranlarının söylediklerini yapma eğilimindedirler.

Flört ve Romantik İlişkiler

- Romantik çekime giriş ve 11-13 yaşlarında yakın ilişkiler
- 14-16 yaşlarında romantik ilişkilerin keşfedilmesi
- 17-19 yaşlarında ikili romantik bağların gözden geçirilmesi

Medya

- Gençlerin medyaya ayırdığı zaman ailelerine ayırdıkları zamandan daha fazla.
 - İlk başta TV ve video oyunu
 - Sonraları müzik dinleme ve bilgisayar kullanma,
 - Sosyal medya
- Medya dolayısıyla karışık hayat tarzlarına maruz kalmakta ve uyuşturucu ve cinsellikle daha erken tanışmaktadır.